

Urad Vlade RS za komuniciranje
e: gp.ukom@gov.si

Številka: 091-11/2012
Datum: 2. 4. 2012

Zadeva: Stališče Ministrstva za pravosodje in javno upravo do predloga št. 2345 s portala predlagam.vladi.si – Sprememba režima plačevanja kazni

Zveza: Vaš dopis št. 092-72/2012 z dne 26.3. 2012

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je dne 26. 3. 2012 s strani Urada Vlade RS za komuniciranje prejelo predlog, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, o spremembi "režima plačevanja kazni".

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 - uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZP-1) že sedaj določa odmero globe glede na premoženjsko stanje storilca prekrška, in sicer se premoženjsko stanje upošteva:

1) V rednem sodnem postopku, ki poteka na podlagi obdolžilnega predloga: 26. člen ZP-1 določa splošna pravila za odmero sankcije, ki se odmeri v mejah, ki so določene s predpisom za storjeni prekršek, glede na težo prekrška in storilčevo malomarnost ali naklep; pri tem se upoštevajo vse okoliščine (olajševalne in obteževalne), ki vplivajo na to, ali naj bo sankcija manjša ali večja. Tretji odstavek navedenega člena med drugim določa, da se pri odmeri globe upošteva tudi storilčevo premoženjsko stanje, višina njegove plače, njegovi drugi dohodki, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti.

2) Upoštevanje premoženjskega stanja storilca prekrška je mogoče tudi v primeru, ko prekrškovni organ izda odločbo o prekršku v hitrem postopku o prekršku (56. člen ZP-1), pa zakon omogoča izrek globe, ki je višja od najnižje predpisane globe, torej znotraj razpona (tretji odstavek 52. člena ZP-1), saj se v tem primeru smiselno uporablja, kot pri točki 1) tega dopisa, tretji odstavek 26. člena ZP-1.

Kot torej izhaja iz navedenih določb ZP-1, se premoženjsko stanje storilca prekrška po veljavni zakonodaji že upošteva pri odmeri globe, kadar je ta predpisana v razponu. Premoženjskega stanja storilca prekrška torej ni mogoče upoštevati le v primerih, ko je globa predpisana v fiksnem znesku (npr. odloki občin) in v primerih, ko zakon ne dopušča izreka globe, ki je višja od najnižje predpisane mere (izdaja plačilnega naloga po 57. členu ZP-1).

V nadaljevanju Ministrstvo za pravosodje in javno upravo navaja razloge zaradi katerih v določenih primerih ni mogoče izreči globe ob upoštevanju premoženjskega stanja storilca prekrška:

- prekrškovni organi bi morali imeti neposreden (elektronski) dostop do uradnih evidenc, ki bi vodile podatke o premoženjskih razmerah kršitelja, kar pa zaradi tehničnih razlogov trenutno ni možno;
- mnogi kršitelji skrivajo svoje premoženje tako, da je napisano na drugega družinskega člana ali sorodnika, zato se kot vprašanje postavlja tudi verodostojnost podatkov iz uradnih evidenc;
- v materialnih predpisih, ki določajo prekrške, bi bilo treba vse določbe o globah spremeniti tako, da bi se določile v razponu, saj so v nekaterih predpisih globe določene v fiksnem znesku, pri tem pa je treba opozoriti tudi na to, da občine lahko predpišejo globe le v fiksnem znesku (sedmi odstavek 17. člena ZP-1) in ne v razponu;
- poleg tega tudi Ustava RS v prvem odstavku 14. člena določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Drugi odstavek 14. člena Ustave RS pa določa, da so pred zakonom vsi enaki. To pomeni, da je vse veljavne pravne predpise treba uporabljati na enak način za vse osebe, na katere se nanašajo. Obenem to pomeni, da mora biti že norma oblikovana tako, da enake primere obravnava enako.

Na koncu Ministrstvo za pravosodje in javno upravo podaja še dodatno utemeljitev: plačilni nalog je namenjen sankcioniranju kršiteljev »na kraju samem«, zato bi morale biti globe za prekrške, ki jih pooblaščen uradne osebe prekrškovnega organa osebno zaznajo ali ugotovijo s pomočjo tehničnih sredstev ali naprav, predpisane v ustreznih zneskih v predpisih, ki določajo prekrške (upoštevaje različen socialno ekonomski položaj kršiteljev). Postopek z izdajo plačilnega naloga naj bi bil hiter, zato je kršitelju omogočeno plačilo polovičnega zneska globe še v osmih dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga, če ne vloži zahteve za sodno varstvo. Ravno možnost plačila polovičnega zneska globe je eden od možnih načinov upoštevanja dejstva, da imajo nekateri kršitelji nizke dohodke. Na podlagi drugega odstavka 57. člena ZP-1 pa ima kršitelj tudi možnost plačati globo na obroke, na to pravico pa je izrecno opozorjen v plačilnem nalogu.

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo na podlagi navedenega meni, da je implementacija izrekanja glob na podlagi ekonomsko socialnih kriterijev v postopku z izdajo plačilnega naloga vprašljiva tako z vidika učinkovitosti in hitrosti tega postopka kot tudi z vidika ustavnosti.

S spoštovanjem.

Pripravil:
Primož Štrancar
svetovalec

Andreja LANG
v.d. generalne direktorice

Pregledala:
Melita NIKŠE
Sekretarka - vodja oddelka

po pooblastilu:
Sara REGANCIN
sekretarka

Poslati:
- naslovníku (po e-poti).